

**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра «Сестринська справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
Гордійчук С.В.

«31» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МЕДСЕСТРИНСТВА

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Освітньо-професійна програма: «Екстрена медицина»

Вид дисципліни: обов'язкова

Мова викладання: державна

Форма навчання: денна

2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи медсестринства» для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 223 «Медсестринство», освітньо-професійної програми «Екстрена медицина», освітнього ступеня бакалавр.

«27» серпня 2021 року.

Розробники: Сегедіна Я.П. – асистент кафедри «Сестринська справа», викладач II категорії. Вовк В.Т. – асистент кафедри «Сестринська справа», методист вищої кваліфікаційної категорії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Сестринська справа».

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

Завідувач кафедри доктор мед.наук, професор Заболотнов В.О.

Схвалено науково-методичною радою Житомирського медичного інституту ЖОР, для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 223 «Медсестринство», освітньо-професійної програми «Екстрена медицина», освітнього ступеня бакалавр.

Протокол № від «31» серпня 2021 року

Узгоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Екстрена медицина»

Гарант ОПІ к.мед.н. Можарівська А.А.

Голова Гордійчук С.В.

Перезатверджено

« _____ » _____, 20__ р.

« _____ » _____, 20__ р.

« _____ » _____, 20__ р.

« _____ » _____, 20__ р.

1. Мета вивчення дисципліни

У зв'язку з реформою охорони здоров'я в Україні та відповідно до "Концепції розвитку охорони здоров'я населення України", які спрямовані на реалізацію положень Конституції та законів України щодо забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги кожному громадянину України та нових державних стандартів вищої медичної освіти, є необхідність підготувати кваліфікованих фахівців, парамедиків для роботи на засадах медичної та стоматологічної практики та парамедик у складі бригаад екстреної медичної допомоги.

Відповідно до освітньо-професійної програми парамедик готується до надання долікарняної лікувально-профілактичної та санітарно-профілактичної допомоги, першої термінової, невідкладної медичної допомоги, надає долікарську медичну допомогу постраждалим в результаті нещасних випадків, а також, внаслідок виникнення гострого або загострення хронічного захворювання та профілактики ускладнень, парамедик працює у складі бригад екстреної медичної допомоги, діяльність якого вимагає негайного надання медичної допомоги.

Парамедик, підготовлений до самостійної професійної діяльності, є безпосереднім виконавцем заходів щодо збереження та зміцнення здоров'я населення, підвищення якості медичної допомоги.

Згідно з вимогами Освітньої професійної програми підготовки парамедика дана дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей.

Компетентнісний потенціал предмета та результати навчання:

Загальні:

- здатність навчатися та самонавчатися;
- здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою;
- здатність бути критичним та самокритичним;
- здатність діяти на підставі етичних суджень;
- здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність застосовувати знання на практиці;
- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність;
- здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей;
- здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- відповідально ставитися до завдань і обов'язків.

Спеціальні (фахові):

- здатність обстежити хворих і постраждалих на наявність невідкладних станів;
- здатність проводити медичне сортування;
- здатність прийняти рішення про обсяг допомоги та госпіталізацію;
- здатність розраховувати дозу лікарських засобів, які вводяться пацієнту;
- здатність здійснювати медичні процедури і маніпуляції: інгаляції, ін'єкції; забезпечувати внутрішньокістковий та периферичний внутрішньовенний доступи.
- здатність виявляти та надавати допомогу при побічних реакціях на лікарські засоби;
- здатність встановлювати сечові катетери, шлункові зонди, забезпечувати прохідність верхніх дихальних шляхів, виконувати декомпресійну пункцію плевральної порожнини, встановлювати назо- та орофарингіальні повітропроводи, надгортанні повітропроводи, здійснювати інтубацію трахеї та хірургічне відновлення прохідності дихальних шляхів;
- здатність виконувати апаратні дослідження і невідкладні процедури та здійснювати підготовку пацієнта до інших досліджень;
- здатність дотримуватися принципів медичної деонтології, забезпечувати збереження лікарської таємниці та постійно удосконалювати свій

професійний рівень.

1.1. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 223 «Медсестринство» Спеціалізація: «Екстрена медицина»		
Змістових модулів – 3		1-й, 2-й	
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		2-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 66 самостійної роботи студента – 54	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		20 год.	
		Практичні, семінарські	
		46 год.	
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
		54 год.	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання - 66 год /54 год. (55%/45%).

1.2 Статус дисципліни

Обов'язкова .

1.3 Передумови для вивчення дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

- ґрунтується на попередньо вивчених дисциплінах: «Анатомія людини», «Англійська мова», «Історія та культура України», «Латинська мова та медична термінологія», «Медична та біологічна фізика», «Українська мова», «Фізична культура»;

- інтегрується з такими дисциплінами: «Клінічне медсестринство в хірургії», «Клінічне медсестринство в педіатрії», «Клінічне медсестринство у внутрішній медицині», «Клінічне медсестринство в акушерстві та гінекології», «НМД в неврології, психіатрії та наркології на догоспітальному етапі», «НМД при інфекційних захворюваннях з основами епідеміології»,

«НМД при травмах на догоспітальному етапі», «Невідкладна медична допомога у внутрішній медицині на догоспітальному етапі», «НМД у педіатрії на догоспітальному етапі», «НМД у хірургії на догоспітальному етапі», «Обстеження та оцінка стану здоров'я людини», «Основи медсестринства», «НМД при акушерстві та гінекології на догоспітальному етапі», «НМД при гострих отруєннях», «НМД при захворюваннях і травмах зубів та порожнини рота», «НМД

при масових подіях», «НМД при травмах в отоларингології та офтальмології на догоспітальному етапі», «НМД при шкірно-венерологічних захворюваннях на догоспітальному етапі».

- закладає фундамент для подальшого засвоєння студентами знань та умінь з циклу дисциплін професійної і практичної підготовки бакалавра.

1.4. Очікувані результати навчання

Результати навчання, згідно профілю програми, після вивчення дисципліни «Основи медсестринства»:

- знати і розуміти роль та обов'язки парамедика в системі екстреної медичної допомоги.

- знати і розуміти анатомію, фізіологію та інші фундаментальні медичні науки, що лежать в основі спеціалізації «Екстрена медицина», на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми.

- знати і розуміти доцільне застосування сукупності навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнту/клієнту гідного ставлення, приватності/інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального підходу, толерантної та неосудної поведінки.

- знати і розуміти принципи інфекційної безпеки, збереження здоров'я при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур при переміщенні та транспортуванні постраждалого /пацієнта.

- знати групову належність затверджених лікарських засобів, особливості їх фармакокінетики та фармакодинаміки, способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодію між собою, побічні ефекти, передозування та способи їх усунення, в т.ч. наркотиків.

- з абсолютною точністю продемонструвати методики введення лікарських засобів:

внутрішньом'язово, підшкірно, внутрішньошкірно, довенно (в периферичні і центральні вени), внутрішньокістково.

- продемонструвати здатність використовувати належні комунікативні навички та поведінку з пацієнтом, його родиною, колегами та персоналом медичних закладів, у т.ч. однією із поширених європейських мов.

1.5 Критерії оцінювання результатів навчання

Модуль 1

Поточне тестування та самостійна робота				ПМК	ІДРС	Сума
Модуль 1						
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		40	4	100
T1	T2	T3	T4			
14	14	14	14			
60						

Конвертаційна шкала для оцінювання тем модуля при поточному контролі

Вагомість теми в балах:

56 балів : 4 = 14 балів 4 – ІДРС

«5» - 14-13 балів

«4» - 12-11 балів

«3» - 10-9 балів

«2» - 8 балів і менше

Підсумковий модульний контроль:

«5» - 36 – 40 (90 – 100%)

«4» - 29 – 35 (74 -89%)

«3» - 24 – 28 (60 – 73%)

«2» - 1 – 23 (1 – 59%)

№ з/п	Форми контролю	Засвоєння теоретичних знань	Формування практичних вмінь	Самостійна робота	Індивідуальна робота
1.	Поточний контроль				
	Заняття 1	3	8	3	
	Заняття 2	3	8	3	
	Заняття 3	3	8	3	
	Заняття 4	3	8	3	
	Разом	12	32	12	4
		60			
2.	Підсумковий модульний контроль	40			
3.	Разом сума балів за засвоєння модуля	100			

Алгоритм побудови рейтингової шкали поточного та підсумкового модульного контролю 1.

- максимальна сума балів поточного контролю – 60 балів;
- загальна кількість занять (практичних, семінарських, лабораторних) в модулі – n;
- максимальна кількість балів за кожне заняття для поточного контролю визначається:

$$\frac{60 \text{ (балів)}}{n} = m \text{ (балів)}$$

$$\frac{60 \text{ (балів)}}{4} = 14,6 \times 4 + 4 \text{ б. (ІДСР)}$$

4 балів, що лишилися від ділення, є максимальним балом, що може бути присвоєний студенту за виконання індивідуальної (дослідної) самостійної роботи.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент на одному практичному занятті при вивченні модуля - 14 балів .

«5» -14-13 балів

«4» -12-11 балів

«3» -10-9 балів

«2» - 8-0 балів

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент для допуску до підсумкового модульного контролю - 36 балів.

Самостійна робота, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті – 3 бали.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, в даному випадку - 4 бали. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність у модулі.

Модуль 2

Модуль 2						ПМК	ІДРС	СУМА
Змістовий модуль 1						40	6	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
9	9	9	9	9	9			
54								

Конвертаційна шкала для оцінювання тем модуля при поточному контролі

Вагомість теми в балах:

54 бали : 6 = 9 балів 6 – ІДРС

«5» - 9-8 балів

«4» - 7-6 балів

«3» - 5 балів

«2» - 4 бали і менше

Підсумковий модульний контроль:

«5» - 36 – 40 (90 – 100%)

«4» - 29 – 35 (74 -89%)

«3» - 24 – 28 (60 – 73%)

«2» - 1 – 23 (1 – 59%)

Форми контролю	Засвоєння теоретичних знань	Формування практичних вмінь	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Модуль 2				
Поточний контроль				
Заняття 1	2	6	1	
Заняття 2	2	6	1	
Заняття 3	2	6	1	
Заняття 4	2	6	1	
Заняття 5	2	6	1	
Заняття 6	2	6	1	
Разом	12	36	6	6
			60	
Підсумковий модульний контроль			40	
Разом сума балів за засвоєння модуля			100	

Алгоритм побудови рейтингової шкали поточного та підсумкового модульного контролю модулю 2.

- максимальна сума балів поточного контролю – 60 балів;
- загальна кількість занять (практичних, семінарських, лабораторних) в модулі – n;
- максимальна кількість балів за кожне заняття для поточного контролю визначається:

$$\underline{60 \text{ (балів)}} = m \text{ (балів)} \times n + (\text{ІДРС});$$

n

60 (балів) = 6 x 9 балів + 6 балів (ІДСР)

6

6 балів, що лишилися від ділення, є максимальним балом, що може бути присвоєний студенту за виконання індивідуальної (дослідної) самостійної роботи.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент на одному практичному занятті при вивченні модуля – 9 балів .

«5» - 9-8 балів,

«4» - 7-6 балів,

«3» - 5 балів,

«2» - 4 бали і менше

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент для допуску до підсумкового модульного контролю - 30 балів.

Самостійна робота, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті - 6 балів.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, в даному випадку – 6 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність у модулі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

1.6.Засоби діагностики результатів навчання

1. Підсумковий модульний контроль.
2. Перевідний екзамен.

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Вступ. «Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів». «Застосування лікарських засобів». «Маніпуляційна техніка».

Тема 1. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів.

Типи лікувально-профілактичних закладів. Безпечне лікарняне середовище.

Тема 2. Найпростіші методи фізіотерапії.

Тема 3. Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів. Зовнішній та ентеральний способи застосування лікарських засобів. Парантеральне введення лікарських засобів.

Тема 4. Лабораторні та інструментальні методи дослідження, підготовка пацієнтів.

Модуль 2. «Спостереження та догляд за пацієнтами у разі невідкладних станів».

Тема 1. Спостереження і догляд за пацієнтами.

Тема 2. Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань. Формування здорового способу життя, профілактика захворювань.

2.1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усьог	у тому числі			
о	л	п	лаб.	с.р.	
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Вступ.					
«Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів».					
«Застосування лікарських засобів».					
«Маніпуляційна техніка».					
Тема 1. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Типи лікувально-профілактичних закладів. Безпечне лікарняне середовище.	18	4	2	-	12
Тема 2. Найпростіші методи фізіотерапії.	2	-	-	-	2
Тема 3. Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів. Зовнішній та ентеральний способи застосування лікарських засобів. Парантеральне введення лікарських засобів.	36	4	18	-	14
Тема 4. Лабораторні та інструментальні методи дослідження, підготовка пацієнтів.	12	2	-	-	10
Модуль 2. «Спостереження та догляд за пацієнтами у разі невідкладних станів».					
Тема 5. Спостереження і догляд за пацієнтами.	48	10	26	-	12
Тема 6. Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань. Формування здорового способу життя, профілактика захворювань.	4	-	-	-	4
Всього годин:	120	20	46		54

2.2. Тематичний план лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1-й рік навчання Модуль 1. Вступ. «Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів». «Застосування лікарських засобів». «Маніпуляційна техніка».		
1	Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів.	2
2	Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Типи лікувально-профілактичних закладів. Безпечне лікарняне середовище.	2
3	Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів. Зовнішній та ентеральний способи застосування лікарських засобів.	2
4	Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів. Парантеральне введення лікарських засобів. Інструментарій для парантерального введення лікарських засобів.	2
5	Лабораторні та інструментальні методи дослідження у разі невідкладних станів. Підготовка пацієнтів.	2
Всього з модуля 1.		10
2-й рік навчання Модуль 2. «Спостереження та догляд за пацієнтами у разі невідкладних станів».		
6	Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів кровообігу.	2
7	Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта». Термометрія.	2
8	Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів дихання.	2
9	Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів травлення.	2
10	Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнтів із захворюваннями та порушенням функції нирок і сечовивідної системи. Спостереження та догляд за тяжкохворими та агонуючими пацієнтами.	2
Всього з модуля 2.		10
Всього годин:		20

2.3. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1-й рік навчання		
Модуль 1. Вступ до предмета «Основи медсестринства».		
«Санітарно-протиепідемічний режим». «Застосування лікарських засобів».		
«Маніпуляційна техніка».		
1	Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Асептика та антисептика. Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів. Парантеральне введення лікарських засобів. Інструментарій для парантерального введення лікарських засобів. Збирання стерильного шприца та набирання ліків з ампул та флаконів.	4
2	Розведення, розрахунок дози та введення антибіотиків. Внутрішньошкірні ін'єкції. Внутрішньом'язові ін'єкції.	4
3	Венепункція. Внутрішньовенні ін'єкції. Внутрішньовенне краплинне введення ліків.	4
4	Підшкірні ін'єкції. Ускладнення ін'єкцій та їх профілактика.	4
5	ПМК-1	4
Всього з модуля 1.		20
2-й рік навчання		
Модуль 2. «Спостереження та догляд за пацієнтами у разі невідкладних станів».		
6	Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів кровообігу.	4
7	Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта. Термометрія. Особливості спостереження за пацієнтами в кожній стадії гарячки.	4
8	Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів дихання.	4
9	Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів травлення.	4
10	Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнтів із захворюваннями та порушенням функції нирок і сечовивідної системи.	4
11	Спостереження та догляд за тяжкохворими та агонуючими пацієнтами.	4
12	ПМК-2	2
Всього з модуля 2.		26
Всього годин:		46

2.4. Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1 «Санітарно-протиепідемічний режим». «Застосування лікарських засобів». «Маніпуляційна техніка».		
1.	Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Типи лікувально-профілактичних закладів. Безпечне лікарняне середовище.	12
2.	Найпростіші методи фізіотерапії.	2
3.	Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів. Зовнішній та ентеральний способи застосування лікарських засобів. Парантеральне введення лікарських засобів.	14
4.	Лабораторні та інструментальні методи дослідження, підготовка пацієнтів.	10
Модуль 2 «Спостереження та догляд за пацієнтами у разі невідкладних станів».		
5.	Спостереження та догляд за пацієнтами.	12
6.	Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань. Формування здорового способу життя, профілактика захворювань.	4
Всього годин:		54

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Вступ. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів.

ЛЕКЦІЯ

Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів.

Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення.

Внутрішньолікарняна інфекції: проблеми, способи передачі. Групи ризику. Фактори, що впливають на можливість інфікування.

Інфекційний контроль у лікувально-профілактичних закладах.

Оброблення рук до і після виконання маніпуляції. Оброблення рук і слизових оболонок в разі контакту з біологічними рідинами.

Значення дезінфекції та стерилізації виробів медичного призначення в профілактиці внутрішньолікарняної інфекції.

Види, методи та режими дезінфекції в лікувально-профілактичних закладах.

Приготування і використання дезінфекційних розчинів. Правила зберігання дезінфекційних розчинів та правила техніки безпеки при роботі. Дезінфекція предметів догляду за пацієнтом.

ЛЕКЦІЯ

Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Типи

лікувально-профілактичних закладів.

Безпечне лікарняне середовище.

Передстерилізаційне очищення шприців, голок, гумових виробів. Мийні розчини, приготування, критерії використання. Контроль якості передстерилізаційного очищення: реактиви, постановка, критерії оцінювання.

Стерилізація. Стерилізація в сухожаровій шафі: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів. Автоклавування: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.

Поняття про асептику та антисептику, їх значення, засоби досягнення.

Дезінфекція і утилізація одноразових медичних виробів.

Централізоване стерилізаційне відділення: обладнання, функції.

Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в лікувально-профілактичних закладах: шляхи інфікування, загальні застережні заходи.

Можливі проблеми пацієнта (наприклад, страх перед ризиком ВІЛ-інфікування).

Типи лікувально-профілактичних закладів, їх структура і функції.

Лікувально-охоронний режим та його значення для пацієнта.

Змістовий модуль 2. Застосування лікарських засобів. Маніпуляційна техніка.

ЛЕКЦІЯ

Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів.

Зовнішній та ентеральний спосіб введення ліків.

Вимоги до зберігання лікарських засобів.

Шляхи і способи введення лікарських засобів в організм, їх характеристика.

Особливості практичного застосування лікарських форм.

Виписування й отримання ліків в умовах лікувально-профілактичних установ.

Правила зберігання, розміщення й обліку лікарських засобів у відділенні. Зберігання й облік препаратів. Правила роздачі лікарських засобів.

Можливі проблеми пацієнта (наприклад, негативне ставлення пацієнта до терапії антибіотиками).

Виписка, облік і зберігання лікарських засобів.

Оформлення журналів обліку лікарських засобів.

Шляхи і способи введення лікарських засобів.

Право пацієнта на інформацію про лікарські засоби. Необхідність отримання поінформованої згоди пацієнта на введення ліків.

Навчання пацієнта прийманню різних форм лікарських засобів ентерально, сублінгвально.

Використання мазі, присипок, пластирів, розчинів, настоянок.

Інгаляційний спосіб введення лікарських засобів через рот та ніс.

Введення супозиторій у пряму кишку.

ЛЕКЦІЯ

Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів. Парентеральне введення лікарських засобів. Інструментарій для парентерального введення лікарських засобів.

Види шприців та голок. Ціна поділок шприца. Набирання лікарських засобів із ампул і флаконів. Розведення порошку у флаконі. Анатомічні ділянки для виконання різних видів ін'єкцій. Ускладнення, що виникають при парентеральному способі введення лікарських засобів.

ЛЕКЦІЯ

Лабораторні та інструментальні методи дослідження у разі невідкладних станів.

Характеристика основних методів лабораторного обстеження пацієнта, роль парамедика в проведенні діагностичних обстежень.

Підготовка пацієнта, взяття і направлення матеріалу на лабораторне дослідження.

Лабораторне дослідження харкотиння: бактеріологічне, загальне.

Лабораторне дослідження калу, сечі.

Характеристика основних методів інструментального обстеження пацієнтів.

Підготовка пацієнтів до рентгенологічного обстеження шлунка, жовчного міхура, кишок, нирок, сечового міхура.

Підготовка пацієнта до ендоскопічного обстеження: бронхоскопії, езофагогастродуоденоскопії, колоноскопії, цистоскопії.

Підготовка пацієнта до ультразвукового обстеження.

Підготовка пацієнта до проведення пункцій (абдомінальної, плевральної, люмбальної), догляд за пацієнтами після пункції.

Навчальна практика

Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Безпечне лікарняне середовище. Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів. Парентеральне введення лікарських засобів. Інструментарій для парентерального введення лікарських засобів.

Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення.

Внутрішньолікарняна інфекції: проблеми, способи передачі. Групи ризику. Фактори, що впливають на можливість інфікування.

Інфекційний контроль у лікувально-профілактичних закладах (Чинні накази МОЗ України). Поняття про асептику та антисептику, їх значення, засоби досягнення. Методи антисептики: фізичний, хімічний, біологічний.

Оброблення рук до і після виконання маніпуляції. Оброблення рук і слизових оболонок в разі контакту з біологічними рідинами.

Дезінфекція і утилізація одноразових медичних виробів.

Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в лікувально-профілактичних закладах: шляхи інфікування, загальні застережні заходи.

Анатомічні ділянки для парентерального введення лікарських засобів.

Інструментарій для парентерального введення лікарських засобів. Види шприців та голок. Ціна поділок шприца. Набирання лікарських засобів із ампул і флаконів.

Практичні навички:

- дезінфекція та утилізація використаного одноразового медичного інструментарію;
- дотримання техніки безпеки при роботі з біологічними рідинами;
- миття рук (гігієнічний рівень);
- оброблення рук до і після виконання будь-якої маніпуляції.
- оброблення рук і слизових оболонок при контакті з біологічними рідинами;
- використання засобів індивідуального захисту (маска, халат, окуляри, шапочку, фартух);
- вміння знімати використані рукавички, халат, маску;
- збирання одноразового стерильного шприца;
- набрання лікарських засобів з ампул і флаконів.

Навчальна практика

Розведення, розрахунок дози та введення антибіотиків. Внутрішньошкірні ін'єкції.

Внутрішньом'язові ін'єкції.

Поняття про антибіотики (форма їх випуску, основні групи, лікувальна дія). Розчини для розчинення антибіотиків. Правила розведення, розрахунку, набирання призначеної дози та введення антибіотиків внутрішньошкірно та внутрішньом'язово.

Внутрішньошкірні ін'єкції. Анатомічні ділянки для виконання внутрішньошкірних ін'єкцій.

Види шприца і голки.

Техніка внутрішньо шкірних ін'єкцій. Оцінювання отриманих результатів.

Особливості виконання внутрішньом'язових ін'єкцій. Анатомічні ділянки, вибір шприца та голки, техніка виконання внутрішньом'язової ін'єкції.

Практичні навички:

- розведення і розрахунок дози антибіотика;
- внутрішньошкірна ін'єкція (проба на індивідуальну чутливість до антибіотика).
- внутрішньошкірна ін'єкцій (проба Манту);
- техніка виконання внутрішньом'язових ін'єкцій.
- знезараження одноразових шприців і голок після їх використання.

Навчальна практика

Венепункція. Внутрішньовенні ін'єкції. Внутрішньовенне краплинне введення ліків.

Анатомічні ділянки, вибір шприца та голки для виконання внутрішньовенних ін'єкцій. Техніка виконання внутрішньовенних ін'єкцій, взяття крові для лабораторного дослідження. Взяття крові для бактеріологічного дослідження, за допомогою вакуумної системи. Збирання та заповнення системи одноразового використання для внутрішньовенних краплинних уведень лікарських засобів. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів, заміна використаного флакона, постановка периферичного катетера.

Практичні навички:

- техніка накладання венозного джгута;
- взяття крові з вени для лабораторного дослідження (на фантомі);
- взяття крові на коагулограму;
- взяття крові на наявність алкоголю;
- взяття крові для бактеріологічного дослідження;
- взяття крові на наявність ВІЛ, СНІД;
- взяття крові для біохімічного дослідження;
- взяття крові для загального аналізу;
- техніка забору крові з вени за допомогою вакуумної системи;
- техніка автогемотерапії;
- техніка виконання внутрішньовенного струминного введення лікарських засобів.
- техніка в/в введення кальцію хлориду 10%;
- знезараження одноразових шприців і голок після їх використання.
- збирання і заповнення системи одноразового використання для внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів;
- підключення системи для внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів;
- постановка периферичного катетера та догляд за ним;

Навчальна практика

Підшкірні ін'єкції. Ускладнення ін'єкцій та їх профілактика.

Особливості виконання підшкірних ін'єкцій.

Техніка виконання підшкірних ін'єкцій. Анатомічні ділянки для виконання підшкірних ін'єкцій. Ціна поділки різних видів шприців, у тому числі інсулінових. Розрахунок дози інсуліну.

Ускладнення, що виникають при парентеральному способі введення лікарських засобів.

алергійні реакції (місцеві, загальні, анафілактичний шок). Протишоковий набір. Віддалені ускладнення (СНІД, гепатити). Розвиток інфільтрату (причини, ознаки, лікування, профілактика). Поломка голки, повітряна й жирова емболія, помилкове введення препарату. Механічне ушкодження нервових стовбурів. Причини та ознаки виникнення тромбофлебіту. Гематома (профілактика, лікування). Сепсис (основні ознаки, причини, профілактика). Тактика медичної сестри.

Чинні накази, інструкції та методичні вказівки МОЗ України щодо профілактики СНІДу, вірусного гепатиту.

Практичні навички:

- підшкірна ін'єкція (уведення інсуліну);
- підшкірна ін'єкція (уведення олійного розчину);
- правила користування інсуліновим шприцом, шприц-ручкою;
- особливості та техніка введення гепарину;
- знезараження одноразових шприців і голки після їх використання.
- профілактика ускладненням, що можуть виникнути при парентеральному способі введення лікарських засобів.

Модуль 2.

Змістовий модуль 3. Спостереження та догляд за пацієнтами у разі невідкладних станів.

ЛЕКЦІЯ

Спостереження за пацієнтами.

Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів кровообігу.

Клінічні симптоми захворювань кровообігу. Пульс, характеристика, анатомічні ділянки для дослідження пульсу, дослідження пульсу на променевій артерії, реєстрація отриманих даних у температурному листку. Види порушення пульсу (тахікардія, брадикардія, аритмія). Дефіцит пульсу.

Артеріальний тиск: техніка вимірювання, реєстрація отриманих даних, нормальні показники АТ згідно з даними ВООЗ. Можливі проблеми пацієнта: біль у серці, запаморочення, брадикардія, тахікардія, аритмія, гіпотензія, гіпертензія тощо. Спостереження та догляд за пацієнтом.

Навчальна практика

Спостереження за пацієнтами.

Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів кровообігу. Пульс. Його характеристика (ритм, частота, наповнення, напруження).

Техніка дослідження пульсу; реєстрація результатів (цифрове та графічне в температурному листку). Порушення пульсу: брадикардія, тахікардія, аритмія.

Артеріальний тиск (систолічний, діастолічний, пульсовий). Вимірювання артеріального тиску (АТ). Види тонометрів. Цифрове і графічне записування артеріального тиску. Вікові особливості артеріального тиску. Симптоми підвищення чи зниження тиску. Симптоми порушення АТ при хворобах органів кровообігу. Спостереження та догляд за пацієнтами з порушеннями функції системи кровообігу.

Можливі проблеми пацієнта: тахікардія, брадикардія, аритмія, гіпотензія, гіпертензія тощо.

Практичні навички:

- дослідження пульсу, вказування його властивості, реєстрація отриманих показників;
- вимірювання артеріального тиску, реєстрація отриманих даних;
- визначення добового діурезу, водного балансу;
- визначення набряків.

ЛЕКЦІЯ

Спостереження за пацієнтами.

Оцінювання функціонального стану пацієнта. Термометрія.

Спостереження та догляд за пацієнтом при порушенні терморегуляції.

Навчальна практика

Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта.

Термометрія. Особливості спостереження за пацієнтами в кожній стадії гарячки.

Термометрія: будова термометра, правила зберігання та користування термометром, види термометрів, правила вимірювання температури тіла, реєстрація результатів, цифрове і графічне записування даних термометрії.

Види температурних кривих, стадії гарячки, основні симптоми.

Особливості спостереження та догляду за пацієнтами в кожній стадії. Зниження температури тіла (критичне, літичне). Вікові особливості температурних реакцій.

Можливі проблеми пацієнта (наприклад, маячіння, спрага, криза).

Практичні навички:

- оцінювання даних фізичного обстеження пацієнта: зовнішній вигляд, свідомість, положення у ліжку, колір та вологість шкіри і слизових оболонок;
- вимірювання температури тіла;
- реєстрація даних термометрії в температурному листі;
- дезінфекція і зберігання термометрів;
- надання допомоги пацієнту з гарячкою;
- надання медичної допомоги пацієнтові під час критичного зниження температури тіла.

ЛЕКЦІЯ

Спостереження за пацієнтами.

Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів дихання.

Клінічні симптоми захворювання органів дихання. Можливі проблеми пацієнта: задишка, кашель, кровохаркання. Оксигенотерапія.

Навчальна практика

Спостереження за пацієнтами.

Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів дихання. Оксигенотерапія.

Дихання (частота, глибина, ритм). Визначення частоти дихання. Визначення життєвої ємності легень (спірометрія). Основні симптоми при захворюванні органів дихання. Задишка (інспіраторна, експіраторна, змішана). Кашель характер кашлю (сухий, вологий). Кровохаркання (характер харкотиння, користування індивідуальною плевальницею). Ядуха, механізм розвитку. Патологічні типи дихання: Куссмауля, Чейна-Стокса, Біота.

Оксигенотерапія: методи, показання до застосування.

Можливі проблеми пацієнта (наприклад, сухість у роті, кашель).

Практичні навички:

- визначення частоти, глибини, ритму дихання;
- визначення життєвої ємності легень за допомогою спірометра;
- допомога пацієнту під час кашлю, задишки, кровохаркання, легеневої кровотечі;
- вміння подавати кисень з кисневої подушки, централізоване подавання кисню через носові катетери.
- навчання пацієнта користуватися кишеньковим інгалятором;

ЛЕКЦІЯ

Спостереження за пацієнтами.

Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів травлення.

Клінічні симптоми при захворюваннях органів травного каналу. Можливі проблеми пацієнта: блювання, аспірація блювотних мас, метеоризм, закрепи тощо. Спостереження та догляд за пацієнтом.

Навчальна практика

Спостереження за пацієнтами.

Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції органів травлення.

Спостереження та догляд за пацієнтами під час блювання, надання допомоги при аспірації блювотних мас.

Промивання шлунка з лікувальною та діагностичною метою. Особливості промивання шлунка пацієнтів, які перебувають у непритомному стані.

Види клізм: очисна, сифонна. Показання, протипоказання і можливі ускладнення при встановленні клізм та газовідвідної трубки.

Надання допомоги при метеоризмі. Застосування газовідвідної трубки (на фантомі).

Можливі проблеми пацієнта (наприклад, закріп, посилене газоутворення в кишківнику (метеоризм), відчуття сорому).

Види клізм: послаблювальні (олійна і гіпертонічна), лікувальні (мікроклізма, краплинна), живильна. Показання, протипоказання і можливі ускладнення при встановленні клізм.

Практичні навички:

- навчання пацієнта і членів його сім'ї елементам само догляду;
- надання допомоги під час блювання, аспірації блювотних мас;
- промивання шлунка пацієнта в свідомому та непритомному стані (на фантомі);
- взяття промивних вод шлунка для дослідження.
- застосування очисної клізми;
- застосування сифонної клізми;
- застосування газовідвідної трубки;
- застосування лікувальної клізми;
- застосування послаблювальних клізм;
- застосування газовідвідної трубки.

ЛЕКЦІЯ

Спостереження за пацієнтами.

Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції нирок та сечовивідної системи. Спостереження та догляд за тяжкохворими та агонуючими пацієнтами.

Клінічні симптоми при захворюваннях органів сечової системи. Дизуричні розлади: нетримання або затримка сечі, анурія, олігоурія, поліурія тощо. Катетеризація та промивання сечового міхура. Спостереження та догляд за пацієнтом.

Навчальна практика

Спостереження за пацієнтами.

Оцінювання функціонального стану пацієнта із захворюваннями та порушенням функції нирок та сечовивідної системи. Спостереження та догляд за тяжкохворими та агонуючими пацієнтами. Догляд за пацієнтами при нетриманні сечі, користування сечоприймачами. Навчання пацієнта та членів його сім'ї користуванню сечоприймачем.

Догляд при затримці сечі, катетеризація сечового міхура м'яким катетером (на фантомі).

Можливі проблеми пацієнта (наприклад, страх розриву сечового міхура, страх інфікування).

Практичні навички:

- проведення катетеризації сечового міхура гумовим катетером, у тому числі катетером Фолея;
- звільнення дренажного мішка від сечі;
- промивання (інстиляція) сечового міхура;
- догляд за промежиною пацієнта (пацієнтки) із сечовим катетером;
- догляд за тяжкохворими та агонуючими пацієнтами.
- подавання сечоприймача лежачому пацієнту;
- підкладання судна тяжкохворому пацієнту;
- виконання реанімаційних заходів (непрямий масаж серця (експресія грудної клітки) штучна вентиляція легень).

3. Форма підсумкового та поточного контролю

1. Усне опитування.
2. Тестовий контроль.
3. Програмований контроль.
4. Підсумковий модульний контроль.
5. Екзамен.

4. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Касевич, Н. М. Основи медсестринства в модулях: навч. посіб. / Н. М. Касевич ; рец.: В. П. Баштан, О. В. Шкільна. - 3-є вид., виправ. - К. : ВСВ "Медицина", 2018. - 480 с.
2. Лісовий, В. М. Основи медсестринства: підручник / В. М. Лісовий, Л. П. Ольховська, В. А. Капустник. - 2-е вид., перероб. - К. : ВСВ "Медицина", 2013. - 792 с.
3. Касевич, Н. М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник / Н. М. Касевич; за ред. В. І. Литвиненка. - 7-е вид., виправ. - К. : ВСВ "Медицина", 2017. - 424 с.
4. Савка, Л. С. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посіб. / Л. С. Савка, Л. І. Разінкова, О. І. Коцар; за ред. Л. М. Ковальчука. - 3-є вид., перероб. і доп. - К. : ВСВ "Медицина", 2017. - 600 с.
5. Протоколи медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом і виконання основних медичних процедур та маніпуляцій / М. К. Хобзей [та ін.]. - 2-е вид. - К. : ВСВ Медицина, 2015. - 256 с.

Допоміжні

1. Марушко Ю. В. Маніпуляції в педіатрії. Показання та техніка виконання: навч. посіб. / Ю. В. Марушко, Т. В. Гищак, Ю. І. Тодика. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 144 с.
2. Медсестринський догляд за пацієнтом: стандарти медсестринських процедур, маніпуляцій та планів догляду і навчання: навч. посіб. / І. Я. Губенко [та ін.]. - К. : ВСВ "Медицина", 2008. - 304 с.
3. Пасечко, Н. В. Основи сестринської справи: підручник / Н. В. Пасечко, М. О. Лемке, П. Є. Мазур. - 2-ге вид. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2016. - 544 с.
4. Гаврилюк, О. Ф. Основи медсестринства. Практикум: навч. посіб. / О. Ф. Гаврилюк, Л. С. Залюбівська. - К. : ВСВ "Медицина", 2010. - 352 с.
5. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посіб. / Л. С. Савка ; за ред.: Л. М. Ковальчука, О. В. Кононова. - 2-е вид. виправ. - К. : ВСВ Медицина, 2013. - 480 с.
6. Догляд за хворими: підручник / О. М. Ковальова [та ін.] ; за ред. О. М. Ковальнової [та ін.]. - 3-є вид. виправ. - К. : ВСВ "Медицина", 2015. - 488 с.
7. Лойко, В. В. Медсестринський процес: підручник / В. В. Лойко. - К. : Товариство Червоного Хреста України, 2001. - 526 с.
8. Медичні маніпуляції в алгоритмах: посіб. / Л. С. Білик [та ін.] ; за ред. Л. С. Білика. - 3-те вид., без змін. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2016. - 324 с.
9. Касевич, Н. М. Практикум із сестринської справи: навч. посіб. / Н. М. Касевич. - К. : "Здоров'я", 2008. - 464 с.